

Afdeling: Sociaal Domein
Behandelaar: Top, Rinelle van den
Telefoonnummer: **06-11792726**

Voorstelnr. 2230
Barneveld, 30 juni 2022
Portefeuillehouder: P.J.T. van Daalen

☐ Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct:

☐ Op overzicht Bestaand beleid (website)

Onderwerp: **Rapportage vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma gemeente Barneveld verslagjaar 2021**

Gevraagde beslissing:

1. Kennis te nemen van de rapportage 'vaccinatiegraad RVP gemeente Barneveld, verslagjaar 2021'.
2. De raad te informeren via rubriek B.

1. Inleiding

Elk jaar publiceert het RIVM de RVP (Rijksvaccinatieprogramma)- vaccinatiecijfers. In het rapport over de vaccinatiegraad wordt een overzicht gegeven van de vaccinatiegraad in de gemeente Barneveld en de regio Gelderland-Midden, gebaseerd op alle vaccinaties die in het kader van het RVP tot en met 2021 zijn opgegeven (bijlage 1).

Hoewel de vaccinatiegraad voor alle vaccinaties uit het RVP in de gemeente Barneveld nog steeds onder de norm ligt, zien we een aantal positieve ontwikkelingen:

- De volledige deelname van zuigelingen aan het RVP is voor het derde jaar op rij gestegen.
- Ook voor de afzonderlijke vaccinaties bij zuigelingen (BMR, DKTP, MenC/ACWY) stijgt de vaccinatiegraad.
- De HPV-vaccinatiegraad onder adolescenten is voor het derde jaar op rij fors gestegen.

Ondanks de positieve ontwikkelingen, is de vaccinatiegraad onder kleuters gedaald. Een mogelijke verklaring is dat dit het gevolg is van de lagere vaccinatiegraad een aantal jaar geleden onder zuigelingen. Het is te verwachten dat ouders die er een aantal jaar geleden voor kozen hun zuigeling niet te laten vaccineren, dat nu niet alsnog doen en dat dit de dalende vaccinatiegraad onder kleuters verklaart. Omdat de vaccinatiegraad onder de zuigelingen van nu hoger is, verwachten we dat dit over een aantal jaar terug te zien is in de cijfers wanneer deze zuigelingen de leeftijd van kleuter hebben bereikt.

Ook de vaccinatiegraad onder 10-jarigen is gedaald. De GGD geeft aan dat dit mogelijk verklaard kan worden door de coronamaatregelen, waardoor moeilijker afspraken konden worden gemaakt en afspraken soms niet doorgingen. Dit zou dan duidelijk moeten worden uit de cijfers over het verslagjaar 2022.

Om mensen beter te informeren over vaccinaties en zo de vaccinatiegraad te verhogen is eind 2018 gestart met een vaccinatieconsult voor nieuwe ouders. De eerste bevindingen van het vaccinatieconsult zijn in 2021 aangeboden aan het college en ter informatie aan de gemeenteraad toegestuurd (voorstelnummer 1308). Eind 2022 wordt dit vaccinatieconsult opnieuw geëvalueerd.

2. Beoogd effect

a) Meetbaar effect

De RVP vaccinatiecijfers geven jaarlijks een beeld van de vaccinatiegraad in de gemeente. Door onder andere het vaccinatieconsult, wordt op termijn een stijging van de vaccinatiegraad voor het gehele RVP verwacht voor alle leeftijdsgroepen.

b) Maatschappelijk effect

Het voorkomen en terugdringen van gevaarlijke infectieziekten onder de bevolking.

3. Argumenten

Nvt.

4. Kanttekeningen

Nvt.

4. Financiën

Nvt.

6. Uitvoering

Nvt.

7. Bijlagen

Bijlage 1: vaccinatiegraad gemeente Barneveld, verslagjaar 2021.

Vaccinatiegraad RVP

Gemeente Barneveld

verslagjaar 2021

Elk jaar publiceert het RIVM de nieuwe RVP-vaccinatiecijfers. In deze rapportage geven we een overzicht van de vaccinatiegraad in de **gemeente Barneveld** en de regio **Gelderland-Midden**, gebaseerd op alle vaccinaties die in het kader van het **Rijksvaccinatieprogramma (RVP)** tot en met 2020 zijn gegeven. We kijken naar trends in de vaccinatiegraad over de afgelopen jaren en wat dat voor deze gemeente betekent.

De vaccinatiegraad in de gemeente Barneveld

De gemeente Barneveld zet een aantal jaren actief in op het verhogen van de vaccinatiegraad. Dit werpt zijn vruchten af. In de gemeente Barneveld zien we de vaccinatiegraad van zuigelingen de afgelopen paar jaar stijgen. De vaccinatiegraad blijft nog wel onder het gewenste niveau. Bij kleuters en de 10-jarigen zien we een daling. Bij de 10-jarigen kan dit een effect van corona zijn. De HPV vaccinatie laat al voor het derde jaar achtereen een mooie stijging zien.

Vaccineren is de meest succesvolle preventiemaatregel tegen het uitbreken van ernstige en (zeer) besmettelijke ziekten. De aanbevolen WHO-normen zijn nodig om uitbraken te voorkomen. Het blijft daarom belangrijk om, in aansluiting op het regionale actieplan vaccineren en de acties die de gemeente Barneveld al heeft ingezet, te blijven investeren in interventies die bijdragen aan het verhogen van de vaccinatiegraad.

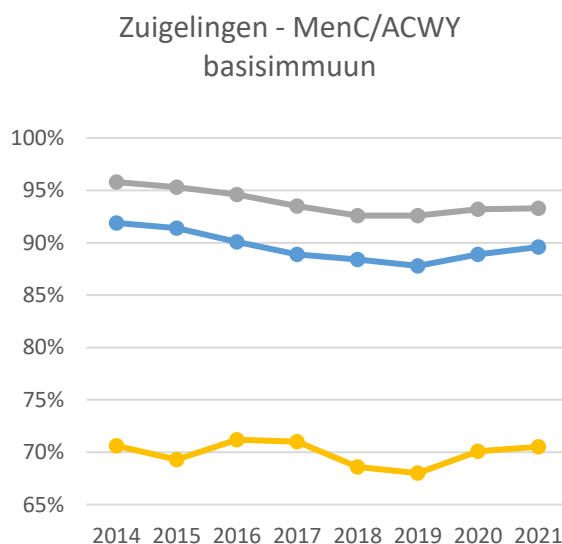
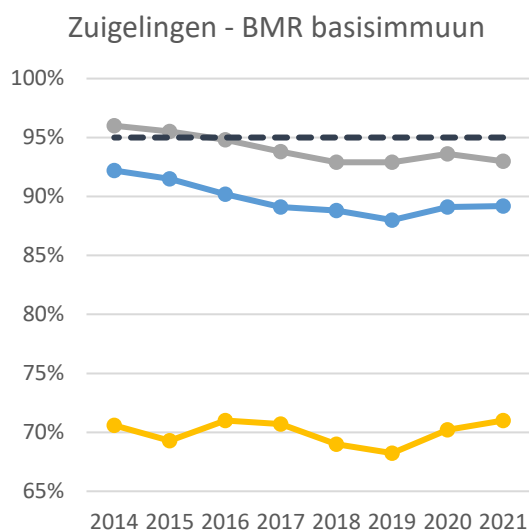
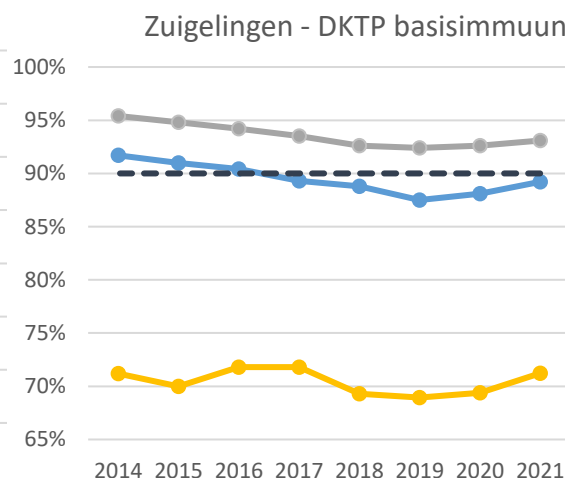
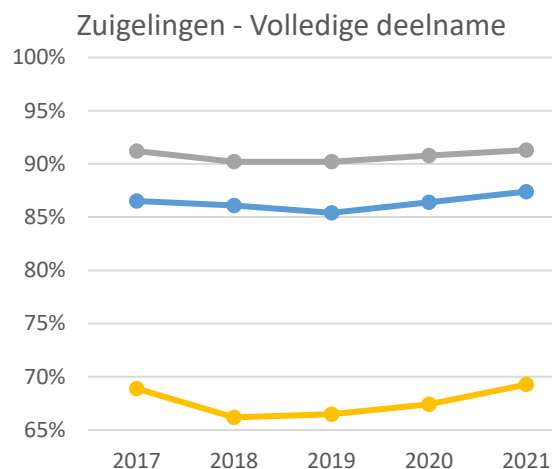
RVP: volop in uitvoering en ontwikkeling

Hieronder een overzicht van enkele actuele ontwikkelingen:

- **Vaccinatieconsult**
In de hele regio is op indicatie ruimte om een informatief gesprek over vaccineren aan te bieden aan ouders die niet willen vaccineren, die twijfelen of zorgen hebben. In uw gemeente is sinds 2018 een pilot gestart om aan ouders van eerstgeborenen standaard dit vaccinatieconsult aan te bieden. Dit wordt in 2022 gecontinueerd voor de gemeente Barneveld.
- **Rotavaccinatie**
De Gezondheidsraad adviseert om de rotavirusvaccinatie in het RVP op te nemen voor alle zuigelingen, mits dit kosteneffectief kan. Hiervoor zal de prijs van beschikbare vaccins moeten dalen.
- **HPV-vaccinatie**
De HPV-vaccinatie wordt vanaf 2022 op jongere leeftijd gegeven, namelijk in het jaar dat kinderen 10 jaar worden. Vanaf dan komen ook jongens in aanmerking voor de HPV-vaccinatie. De HPV-vaccinatie beschermt tegen baarmoederhalskanker en ook tegen vormen van penis-, schaamlippen-, anus, vagina- en mond- en keelkanker. Voor de 11- en 12-jarigen zal een inhaalcampagne plaatsvinden.
- **Inhaalvaccinaties 16/17-jarigen**
Vanaf 16 jaar kan een jongere zelf een vaccinatiekeuze maken. De 16- en 17-jarigen houden de mogelijkheid om gemiste vaccinaties binnen het RVP alsnog te halen. Dit wordt ook actief aangeboden op het moment dat mensen een andere vaccinatie komen halen en uit de registratie blijkt dat ze er één of meer gemist hebben.
- **Spijtoptanten 18-26 jaar**
Vanaf 2022 wordt het voor deze doelgroep mogelijk gemaakt om vaccinaties uit het Rijksvaccinatieprogramma zonder kosten in te halen.
- **Onderzoek uitvoeringspraktijk RVP**
De RVS (Raad voor Volksgezondheid en Samenleving) heeft een verkenning uitgevoerd naar het Nederlandse vaccinatiestelsel. In 2022 zal hier meer duidelijkheid over komen. Het stelsel is complex, vertoont te weinig samenhang en hierdoor blijft er veel gezondheidswinst liggen. Sommige onderdelen functioneren redelijk tot goed, zoals het Rijksvaccinatieprogramma. Het RVP slaagt er goed in kinderen en jongeren te beschermen tegen infectieziekten.
- **Informed consent**
Begin 2022 is begonnen om aan alle ouders en kinderen vanaf 12 jaar actief toestemming te vragen voor gegevensoverdracht (van vaccinatiegegevens met persoonsgegevens) naar het RIVM. Bij de uitvoering van het RVP is deze handeling complex en tijdrovend, tijd die niet financieel gedekt wordt. Ook zien we risico's voor de monitoring en surveillance. Hoe minder vaak er toestemming voor de gegevensoverdracht wordt gegeven, hoe minder zicht er op de vaccinatiegraad komt.
- **Coronavaccinatiecampagne**
Deze rapportage gaat over vaccinaties uit 2020. De coronavaccinatiecampagne begon in 2021. Deze cijfers worden inmiddels vrijwel wekelijks aan de gemeenten gerapporteerd en maken geen deel uit van deze rapportage. We kunnen op dit moment nog niet zeggen of, en hoe, de huidige sentimenten in de samenleving de RVP-vaccinatiebereidheid beïnvloeden.

Resultaten

Barneveld Gelderland-Midden Nederland WHO-norm

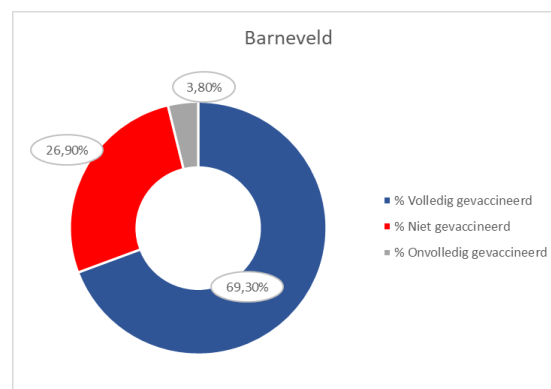
Wat zien we bij zuigelingen?

In 2020 heeft 52% van de zwangeren in Barneveld de maternale kinkhoestvaccinatie gekregen. Dat is lager dan gemiddeld voor de regio Gelderland-Midden (69%) en Nederland (70%).

Het percentage volledig gevaccineerde zuigelingen in de gemeente Barneveld is 69,3% en stijgt al een aantal jaren achtereen. Landelijk is dit percentage 91,8% en in de regio Gelderland-Midden 88,4%. Het gaat hierbij om kinderen die geboren zijn in 2018 en die alle vaccinaties volgens het RVP-schema hebben gekregen vóór de leeftijd van 2 jaar.

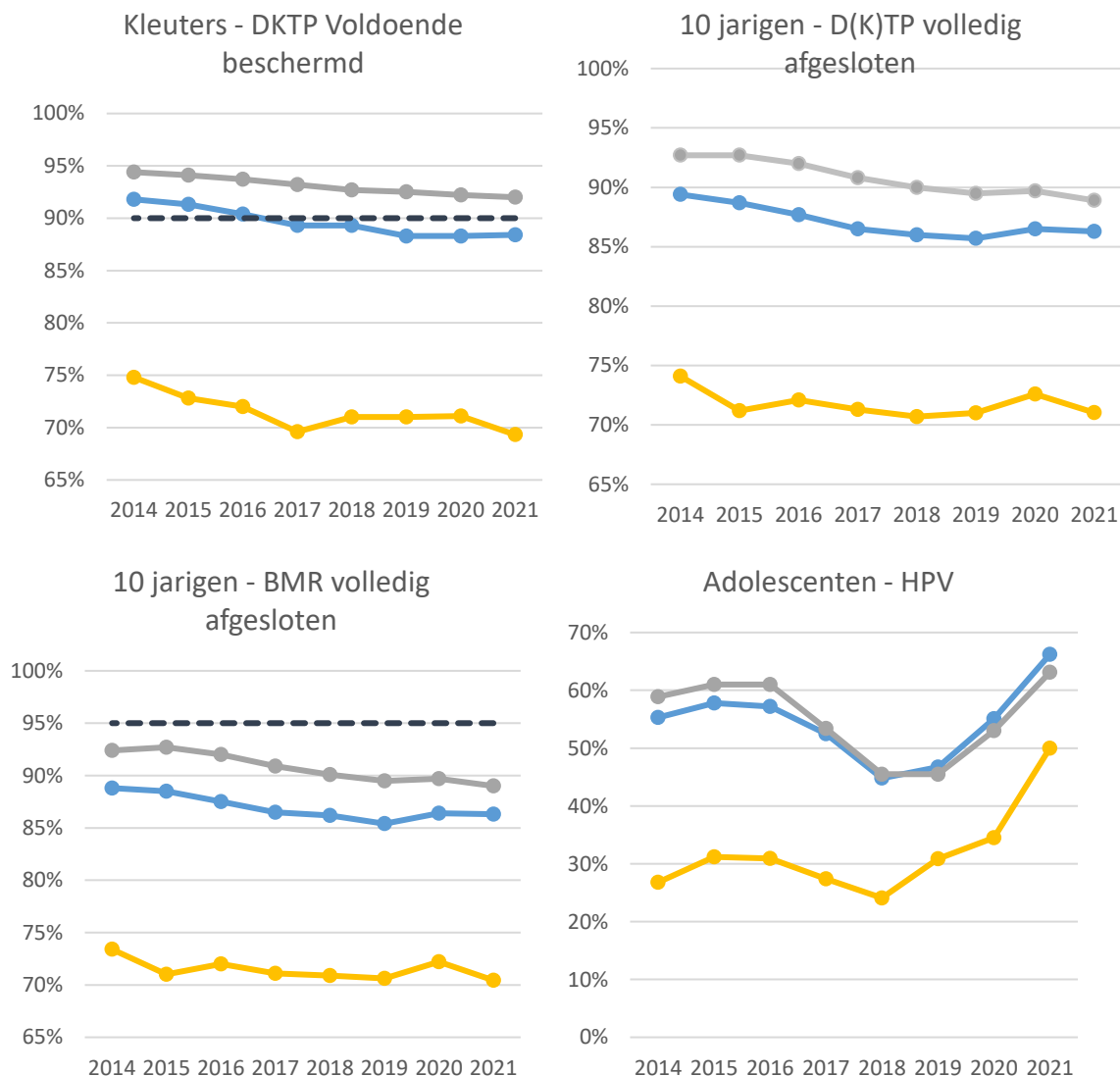
Het percentage 'niet-gevaccineerde' kinderen in de gemeente Barneveld ligt op 26,9% (landelijk 4,4%). In verslagjaar 2021 heeft 71,2% van de zuigelingen in Barneveld vier vaccinaties tegen DKTP ontvangen en 71% de BMR-vaccinatie. De vaccinatiegraad voor BMR ligt onder de WHO-norm (95%).

Vaccinatiegraad zuigelingen (alle vaccinaties volgens het RVP-schema voor de leeftijd van 2 jaar)

Resultaten

Barneveld Gelderland-Midden Nederland WHO-norm

Wat zien we bij de schoolgaande kinderen en adolescenten?

Voor de 5-jarigen in Barneveld geldt dat de vaccinatiegraad voor DKTP niet aan de WHO-norm voldoet (69,3%), en de vaccinatiegraad van 10-jarigen iets hoger is (71%). Het percentage kinderen dat vóór de 10de verjaardag de tweede BMR-vaccinatie heeft gekregen in Barneveld is 70,4%. De HPV-vaccinatie (50%) laat weliswaar voor het derde jaar achtereen een mooie stijging zien, maar ligt nog onder het landelijke niveau.

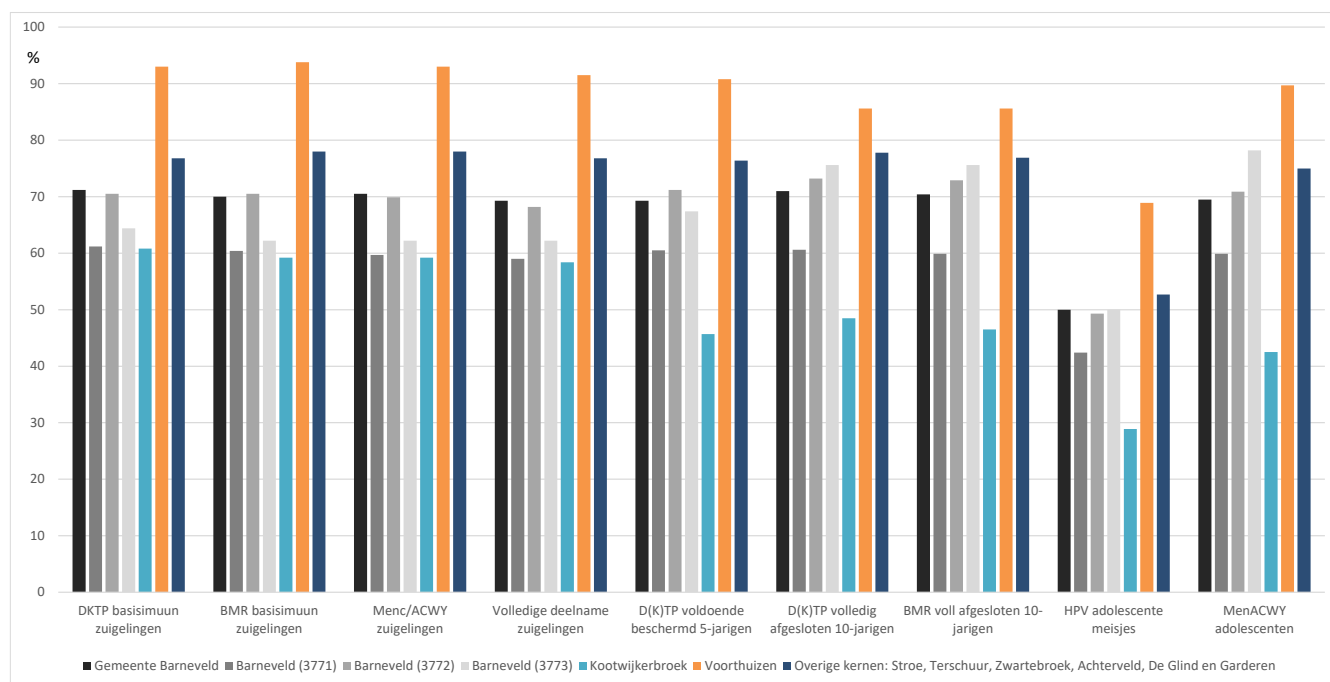
Voor de vaccinaties bij 10-jarigen zien we in het algemeen een corona-effect. In gemeenten waarbij de groepsvaccinatie-sessies na de eerste lockdown (maart 2020) werden gehouden zagen we een lagere opkomst. In Barneveld werden de groepsvaccinatiesessies voor de lockdown gepland, maar we zien toch een lagere opkomst onder de schoolkinderen. Dit is opvallend en wijkt af van de trend van de laatste jaren.

Eind 2018 is gestart met het vaccineren tegen meningokokken ACWY van 14-jarigen. In uw gemeente leidde dit tot een opkomst van 69,5% (landelijk ligt dit percentage op 88,5%, regionaal op 86,8%).

Inhaalvaccinaties 16-17-jarigen regionaal (HPV en BMR-DKTP)

De opkomst bij de HPV inhaalvaccinatie bij 16-17-jarigen steeg met 5,5% en 7,3% (54,5% en 60% van alle meisjes is nu gevaccineerd). De opkomst voor de BMR-DKTP-vaccinatie had een minimaal effect.

Gemeente Barneveld in kernen

Gemeentelijke duiding

In Barneveld blijft de vaccinatiegraad over de hele linie laag. De gemeente Barneveld zet al langer in op het verhogen van de vaccinatiegraad, o.a. door het gesprek aan te gaan met nieuwe ouders. Dit werpt zijn vruchten af. We zien bij zuigelingen en de adolescente meisjes de laatste paar jaar een stijging in de vaccinatiegraad. Bij kleuters en 10-jarigen zien we het afgelopen jaar juist een daling, dit wijkt af van de trend van de laatste jaren. De verklaring zou kunnen zijn dat er toch een licht corona-effect zichtbaar is omdat het lastiger was om afspraken te maken en er uiteindelijk ook meer afspraken niet doorgingen dan normaal gesproken. Dit zouden we terug moeten gaan zien in de cijfers over 2021, als deze kinderen alsnog hun vaccinatie hebben gekregen.

Wanneer een zuigeling/kleuter destijds niet is gevaccineerd zal deze op latere leeftijd meestal ook niet gevaccineerd worden. Wanneer zuigelingen wel starten met vaccineren is de kans redelijk aannemelijk dat ze later ook vaccinaties zullen ontvangen. Met de kanttekening dat zeker niet 100% die begint daarna ook alle vaccinaties haalt. De kans bestaat dat de komende jaren de vaccinatiegraad van de 5- en 10-jarigen wat kan stijgen als dat de groep betreft die op zuigelingenleeftijd ook een hogere vaccinatiegraad had. Met de kanttekening dat we niet bij alle cohorten in de grafieken deze relatie zien, bij andere jaren gaat de parallel niet altijd op, er zijn ook andere factoren die mee kunnen spelen.

Mogelijk andere factoren: wel belangrijk vinden dat een kind op jonge leeftijd een basisimmuniteit krijgt maar de boosters minder belangrijk vinden, uitbraak van ziektes die maken dat er wel begonnen wordt met vaccineren maar dat een serie niet wordt afgemaakt. Het lijkt ons verstandig dat we de vaccinatiegraad goed blijven monitoren om te bekijken of alle inspanningen die de gemeente Barneveld en de JGZ doen ook terug te vinden zijn in de vaccinatiegraad.

Als we naar de kernen kijken dan zien we dat een aantal kernen achterblijft bij de rest. Dit is een bekend gegeven en er wordt op verschillende manieren geprobeerd om hierop te interveniëren. De activiteiten die in het kader van coronapreventie plaatsvinden maken dat er nóg intensiever wordt samengewerkt met de gemeente Barneveld. Deze samenwerking biedt ook mogelijkheden voor het RVP.

De HPV-vaccinatiegraad is flink toegenomen, maar ligt nog steeds onder het regionaal en landelijk gemiddelde. Vanaf 2022 wordt de HPV-vaccinatie op jongere leeftijd gegeven en worden ook jongens hiervoor uitgenodigd. Een goed moment om extra aandacht te besteden aan deze vaccinatie en het moment te gebruiken om nog eventuele 'inhalers' van een vaccinatie te voorzien.

Barneveld in vergelijking met de regio en landelijk

	Zuigelingen 2 jaar					Kinderen 5 jaar	Kinderen 10 jaar		Adolescenten 14 jaar	
	DKTP basisimmun	BMR basisimmun	MenC/ACWY	Volledige deelname	Onvolledige deelname		D(K)TP voldoende beschermd	D(K)TP volledig afgesloten	BMR volledig afgesloten	MenACWY
Arnhem	92,6	93,5	93,1	90	5,9	91,5	88,1	88,3	86,7	63,6
Barneveld	71,2	71	70,5	69,3	3,8	69,3	71	70,4	69,5	50
Doesburg	98,7	97,4	97,4	97,4	1,3	89,5	91,4	91,4	92,0	55,4
Duiven	96,1	97,1	96,6	95,6	2,4	95,5	89	89,3	92,1	87
Ede	84,8	85,4	84,6	83,3	4,1	84,9	83,1	82,9	80,3	56,5
Lingewaard	97	96,5	96,3	95,8	3	94,2	92,8	92,6	97,6	79,7
Nijkerk	93,1	93,5	93,9	91,4	4	95,3	92,1	92,1	90,4	64
Overbetuwe	95,8	96	95,8	94,1	3,2	93	91,2	91,2	94,7	74,6
Renkum	93,9	93,5	93,9	91,4	4,2	92,1	85,5	86,3	92,7	76,8
Rheden	94,7	93,6	93,6	92,7	4,2	91,3	90	89,4	90,3	70
Rozendaal	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Scherpenzeel	74,3	74,3	73,6	73	2	83,6	77,9	77,1	72,1	59,7
Wageningen	93,8	95,1	94,7	91,7	4,9	92,6	89,1	89,4	91,5	76,2
Westervoort	95,5	96,1	95,5	94,2	2,6	91	90,5	90,5	93,4	72,7
Zevenaar	96,4	97,4	96,9	95,3	2,6	94,6	90,8	90,6	94,0	77,1
Regio GM	89,2	89,2	89,6	87,4	4,2	88,4	86,3	86,3	86,8	66,2
Nederland	93,1	93	93,3	91,3	4,3	92	88,9	89	88,5	63,1

*n<50

>95.0%

Tussen 91.0 en 95.0%

Tussen 90.0 en 91.0%

< 90.0%

Wat kan de gemeente doen?

- Doelgroepsspecifieke voorlichting en communicatie**

Uit gesprekken met ouders op het consultatiebureau en uit alle discussie die rond de coronavaccinaties zijn ontstaan blijkt nog steeds dat er veel onwetendheid en/of onzekerheid bij ouders is over de ernst en de gevolgen van infectieziekten en waarom vaccinaties worden ingezet. De desinformatie die verspreid wordt helpt ook niet mee. De GGD denkt na over vorm en inhoud van de communicatie, gericht op de verschillende doelgroepen. Het doel hierbij is om het vertrouwen bij de ouders in het RVP te vergroten. In overleg met de gemeente kunnen de gemeentelijke communicatiemiddelen en -kanalen ingezet worden bij het bereiken van deze inwoners.

- Stimuleer lokale samenwerking**

Bekijk op welke manier er een lokale samenwerking georganiseerd kan worden. De samenwerking tussen gemeente, GGD en lokale partners (b.v. huisartsen, verloskundigenpraktijken, scholen, geloofsgemeenschappen) is van groot belang om toename van een infectieziekte vroeg te signaleren en verspreiding te voorkomen en kan effectief bijdragen aan het niet verder dalen van de vaccinatiegraad. Het advies is om geen nieuwe overlegstructuur hiervoor op te zetten, maar aan te sluiten bij bestaande netwerken.

- Zo laagdrempelig mogelijk**

Laagdrempelig aanbieden van vaccinaties draagt bij aan het in stand houden van een goede vaccinatiegraad, denk bijvoorbeeld aan het vaker en dichterbij huis organiseren van vaccinatiemomenten.

- Inhalen van gemiste vaccinaties**

In 2020 is gestart met het aanbieden van gemiste vaccinaties tijdens groepsvaccinatiesessies. Doordat er direct in het digitaal dossier van de jeugdige wordt geregistreerd, kan de vaccinatiestatus bekeken worden. Wanneer er gemiste vaccinaties zijn wordt dit besproken met ouders en/of jeugdigen en wordt aangeboden om deze vaccinaties (direct) in te halen. Onder de 16 jaar met toestemming van ouders en jeugdige. Daarnaast zal deze groep op 16-jarige leeftijd opnieuw een uitnodiging ontvangen om alle gemiste vaccinaties in te halen.

Voor meer informatie over alle vaccinatieproducten die GGD Gelderland-Midden kan uitvoeren en het algemene plan van aanpak in de regio, verwijzen we u naar het actieplan 'Vaccineren in Regio Gelderland-Midden'.

